

Naantalin kaupunki

Luonnonmaan ja Lapilan ym. saarien osayleiskaavan tarkistus

Sisältö

1	KULTTUURIHISTORIALLISTEN KOHTEIDEN LUOKITTELU YLEISKAAVASSA	2
1.1	Kaavamerkinnot	2
1.2	Kohteiden numerointi	2
2	ASETUKSELLA (480/95) VALTION OMISTAMIEN RAKENNUSTEN SUOJELUSTA SUOJELTU ALUE (KULTARANTA) JA SUOJELLUT RAKENNUKSET	4
2.1	Asetuksella suojeltu alue	4
2.2	Asetuksella suojellut rakennukset	4
3	SUOJELTAVAT RAKENNUKSET	7
4	KOHTEET, JOILLA YMPÄRISTÖ SÄILYTETÄÄN	10
4.1	Valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai seudullisesti arvokkaat rakennetun ympäristön kokonaisuudet	10
4.2	Paikallisesti arvokkaat rakennetun ympäristön kokonaisuudet	12
5	ESIHISTORIALLISET KOHTEET	14

Liitteet

1 KULTTUURIHISTORIALLISTEN KOHTEIDEN LUOKITTELU YLEISKAAVASSA

1.1 Kaavamerkinnät

Kaavassa on osoitettu seuraavilla merkinnöillä kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita:

/srs	Kohde- tai osa-alue, jota koskee asetus valtion omistamien rakennusten suojelusta.
sr-1 + nro	Suojeltava rakennus.
/s-1 + nro	Alue, jolla ympäristö säilytetään. Merkinnällä on osoitettu alueet, joilla sijaitsee valtakunnallisesti tai seudullisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kokonaisuuksia.
/s-2 + nro	Alue, jolla ympäristö säilytetään. Merkinnällä on osoitettu alueet, joilla sijaitsee paikallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kokonaisuuksia.
sm + nro	Muinaismuistolain nojalla rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös

1.2 Kohteiden numerointi

Kohteiden yhteydessä on ilmoitettu kohteen numero yleiskaavakartalla ja jos tiedossa on jokin muu numerointi mm. Suomen rakennuskulttuurin yleisluettelon mukainen numero, on siihen viittaus kohteen yhteydessä. Usein viittaus kertoo myös kohteen sijainnista. Seuraavassa on esitetty Luonnonmaan ja Lapilan kylätunnukset:

- 401 Haijainen (yks.)
- 402 Herttula (yks.)
- 404 Immanen (yks.)
- 405 Inttilä (yks.)
- 406 Isokylä
- 407 Jaakkola
- 408 Karvetti
- 409 Keitilä
- 410 Kirstilä (yks.)
- 411 Kuivalahti (yks.)
- 412 Kukola (yks.)
- 413 Kultaranta
- 414 Kunnainen (yks.)
- 415 Käkölä (yks.)
- 416 Ladvo (yks.)

- 417 Lapila (yks.)
- 418 Luolala
- 419 Löytäne
- 420 Miekkula (yks.)
- 421 Pappila
- 422 Pyöli (yks.)
- 423 Saksila
- 424 Soininen (yks.)
- 430 Viiala

2 ASETUKSELLA (480/95) VALTION OMISTAMIEN RAKENNUSTEN SUOJELUSTA SUOJELTU ALUE (KULTARANTA) JA SUOJELLUT RAKENNUKSET

2.1 Asetuksella suojeltu alue

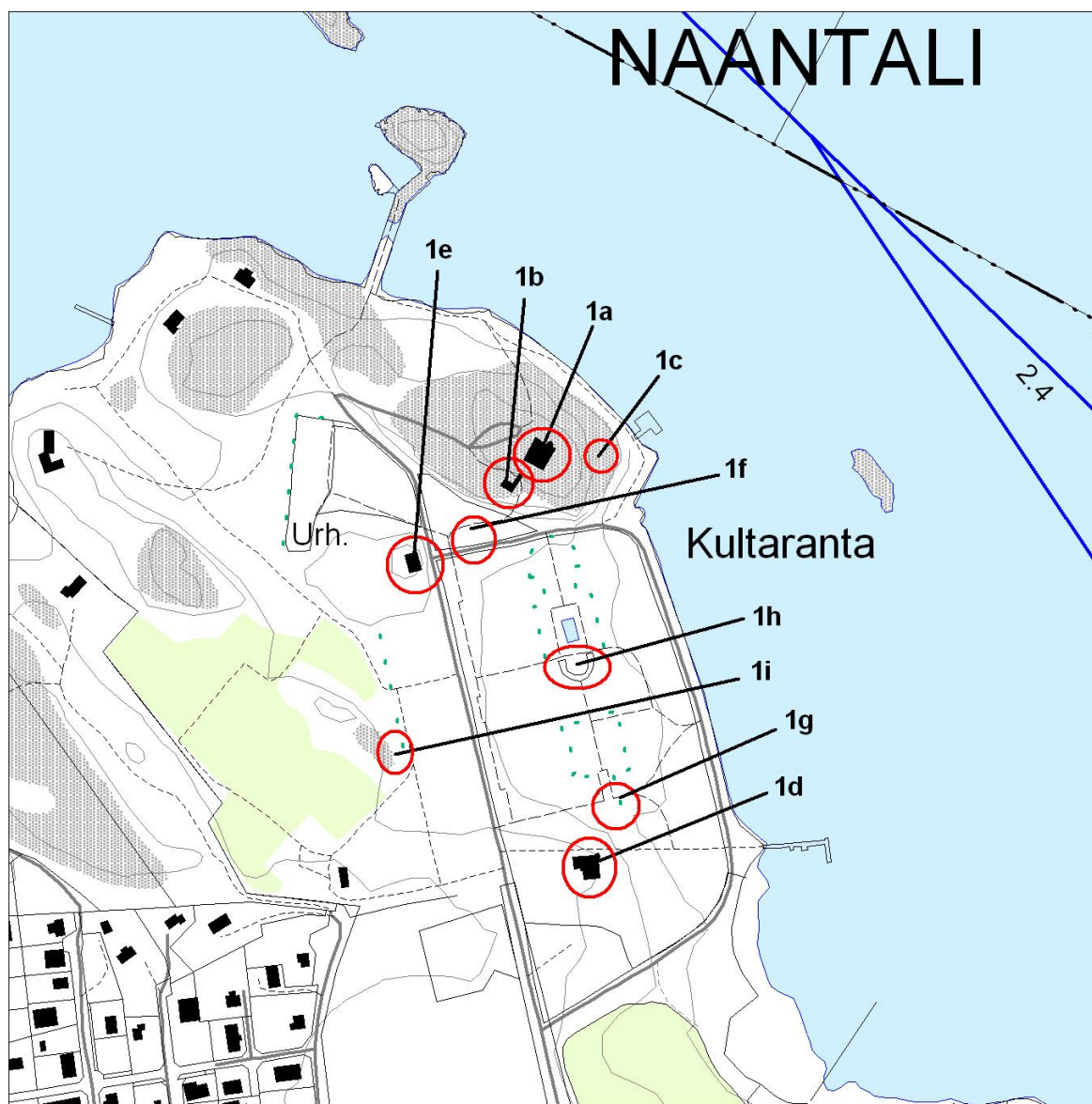
Asetuksella valtion omistamien rakennusten suojelusta suojelluksi alueeksi on kaavassa osoitettu Kultaranta. Asetuksella suojeltu alue on osoitettu kaavakartalla merkinnällä /srs.

Kohteen nimi	Kohteen nro /Museovirasto, Suomen rakennuskulttuurin yleisluettelo	Suojeluperuste – rakennushistoriallinen – historiallinen – maisemallinen – valtakunnallinen – maakunnallinen – paikallinen	Kohteen kuvaus
Kultaranta	413-6	- Rakennushistoriallinen - Historiallinen - Maisemallinen - Valtakunnallinen	Aluetta koskee asetus valtion omistamien rakennusten suojelusta. Valtakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen ympäristö. Maakuntakaavassa suojeltu rakennetun ympäristön kokonaisuus (SR529006).

2.2 Asetuksella suojellut rakennukset

Asetuksella suojellun alueen eli Kultarannan suojellut rakennukset on yksilöity /srs-merkinnän kaavamääräyksessä. Alueen suojellut rakennukset ovat presidentin kesäasunto, portinvartijan asunto, musiikkipaviljonki, karhupaviljonki, pergola, puutarhapaviljonki, Villa Waltonen, kivikellari ja puutarhamestarin huvila.

Ohessa kuva suojeltujen rakennusten sijainnista:

Kuva: Kultarannan suojeltavien rakennusten sijainti.

Suojeltavien rakennusten suojeluperusteet /srs-alueella:

Nro oheisella liitekartalla	Kohteen nimi	Kohteen nro /Museovirasto, Suomen rakennuskulttuurin yleisluettelo	Suojeluperuste – rakennushistoriallinen – historiallinen – maisemallinen – valtakunnallinen – maakunnallinen – paikallinen	Kohteen kuvaus
1a	Kultaranta, päärakennus eli presidentin kesäasunto	413-6	- Rakennushistoriallinen - Historiallinen - Maisemallinen - Valtakunnallinen	Suojeltu asetuksella 480/85. Rakennus on historiallisesti sekä rakennushistoriallisesti merkittävä. Se muodostaa loisteliaan kokonai-

				suuden ympäröivän muotopuutarhan kanssa. Rakennuksen alkuperäinen asu on säilynyt, samoin sisustus
1b	Kultaranta, portinvartijan asunto eli ns. pikkulinna	413-6	- Rakennushistoriallinen - Historiallinen - Maisemallinen - Valtakunnallinen	Suojeltu asetuksella 480/85. Portinvartijan asunto on aivan linnan vieressä, ne on yhdistetty toisiinsa graniitista tehdyllä porttiholvilla.
1c	Kultaranta, musiikkipaviljonki	413-6	- Rakennushistoriallinen - Historiallinen - Maisemallinen - Valtakunnallinen	Suojeltu asetuksella 480/85. Musiikkipaviljonki on suunniteltu kuuluvan osaksi kokonaisuutta linnan ja puutarhan kanssa.
1d	Kuntaranta, Munkkimäki, henkilökunnan asuntola eli Villa Waltonen	413-6	- Rakennushistoriallinen - Historiallinen - Maisemallinen - Valtakunnallinen	Suojeltu asetuksella 480/85. Rakennus on Kordelinin kauppias Valtosen itselleen kesäasunnoksi rakentama huvila, kuuluu osana Kultarannan puutarhaan ja maisemakokonaisuuteen. Alkuperäinen asu ja sisustus ovat säilyneet.
1e	Kultaranta, ylipuutarhurin asunto eli puutarhamestarin huvila	413-6	- Rakennushistoriallinen - Maisemallinen - Valtakunnallinen	Suojeltu asetuksella 480/85. Rakennus on oleellinen osa Kultarantaa. Tyypillinen 1910-luvun huvilarakennus. Ulkoasu säilynyt alkuperäisenä.
1f	Kultaranta, Karhupaviljonki	413-6	- Rakennushistoriallinen - Historiallinen - Maisemallinen - Valtakunnallinen	Suojeltu asetuksella 480/85. Paviljonki kuuluu olennaisena osana puutarhaan.
1g	Kultaranta, Puutarhapaviljonki	413-6	- Rakennushistoriallinen - Historiallinen - Maisemallinen - Valtakunnallinen	Suojeltu asetuksella 480/85. Paviljonki kuuluu olennaisena osana puutarhaan.
1h	Pergola	413-6	- Rakennushistoriallinen - Historiallinen - Maisemallinen - Valtakunnallinen	Suojeltu asetuksella 480/85. Pergola on puolipyöreämuotoinen, avoin pylväskäytävällinen pergola, jossa on 54 doorilaispylvästä. Pergola on osa muotopuutarhaa.
1i	Kivikellari	413-6	- Rakennushistoriallinen - Historiallinen - Maisemallinen - Valtakunnallinen	Suojeltu asetuksella 480/85.

3 SUOJELTAVAT RAKENNUKSET

Kohdemerkintä sr-1; kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennukset:

Nro kaava- kartalla	Kohteen nimi	Kohteen nro /Museovirasto, Suomen ra- kennuskulttu- urin yleisluette- lo	Suojeluperuste – rakennushistoriallinen – historiallinen – maisemallinen – valtakunnallinen – maakunnallinen – paikallinen	Kohteen kuvaus
2	Lapilan kartano (417-1), kartanon pihapiiri käsittäen päärakennuksen ja kaksi työväenrakennusta	417-1	- Rakennushistoriallinen - Historiallinen - Maisemallinen - Valtakunnallinen	Alue on suojeltu rakennuslainsäädännön nojalla. Maakuntakaavassa suojeltu rakennetun ympäristön kokonaisuus (SR529014). Alueen historiallinen rakennuskanta on säilynyt yhtenäisenä ja varsin alkuperäisessä asussaan. Kartanon ympäristö on arvokasta kulttuurimaisemaa. Kartanon kivinen, kaksikerroksinen päärakennus on vuodelta 1763. Muita asuin- ja talousrakennuksia on 1700 – 1800-luvuilta.
3	Keitilän Ylistalo eli Kesälä	409-4	- Rakennushistoriallinen - Maisemallinen - Maakunnallinen	Maakuntakaavassa suojeltu rakennetun ympäristön kokonaisuus (SR529004). Rakennukset ovat vanhoja Ylistalon rakennuksia, jotka muodostavat maisemallisen kokonaisuuden Alistalon rakennusten kanssa.
4	Keitilän Alistalo	409-1	- Rakennushistoriallinen - Maisemallinen - Maakunnallinen	Maakuntakaavassa suojeltu rakennetun ympäristön kokonaisuus (SR529004). Rakennukset edustavat vanhaa rakennuskantaa ja ovat sen edustavia esimerkkejä. Rakennukset ovat säilyneet melko hyvin alkuperäisessä kunnossaan. Maisemallisesti ne muodostavat harmonisen kokonaisuuden Keitilän Ylistalon rakennusten kanssa vanhasta kyläyhteisöstä.
5	Kunnainen	414-2	- Rakennushistoriallinen - Paikallinen	Rakennukset edustavat vanhaa maalaistalon rakennuskokonaisuutta.
6	Saksila, päärakennuksen pihapiiri	423-5	- Rakennushistoriallinen - Maisemallinen	Maakuntakaavassa suojeltu rakennetun ympäristön kokonaisuus (SR529008).

			- Maakunnallinen	Edustaa yhtenäistä vanhaa kyläasutusmuotoa, joskin suurin osa kylän vanhoista rakennuksista on jo hävinnyt.
7	Isokylä, päärakennuksen pihapiiri ja viljamakasiini	406-2	- Rakennushistoriallinen - Historiallinen - Maisemallinen - Paikallinen (Turun maakuntamuseon 20.5.2008 antaman lausunnon mukaan kohde ei enää täytä maakunnallisen kohteen arvokriteereitä.)	Maakuntakaavassa suojeltu rakennetun ympäristön kokonaisuus (SR529010). Isonkylän säteri mainitaan jo 1400-luvulla ja oletettavasti päärakennuksen kivi-perusta voisi olla jo tältä ajalta.
8	Isotalo, päärakennuksen pihapiiri ilman vanhaa kivinavetta	430-38	- Rakennushistoriallinen - Paikallinen	Edustaa talonpoikaista rakennuskulttuuria Luonnonmaalla.
9	Herttula	402-3	- Rakennushistoriallinen - Maisemallinen - Paikallinen	Voimassa olevassa yleiskaavassa alue on maa- ja metsätalousaluetta. Herttulan päärakennus on ulkoasultaan 1900-luvun alun huvilarakentamista. Rakennukset ja pihapiiri ovat hyvin säilyneet tässä 1900-luvun alun asussaan.
10	Haijaisten Yli- ja Alitalot, päärakennusten pihapiirit	401-2 ja 401-10	Alitalo: - Rakennushistoriallinen - Maisemallinen - Maakunnallinen Ylitalo: - Rakennushistoriallinen - Maisemallinen - Maakunnallinen	Kaikki kyläkokonaisuuden rakennukset on suojeltu rakennuslainsäädännön nojalla. Alitalo: Maakuntakaavassa suojeltu rakennetun ympäristön kokonaisuus (SR529011). Tyypillinen talonpoikaistalo. Harvinaisen hyvin säilynyt kokonaisuus rakennuksia. Jokainen rakennus yksinäänkin on rakennushistoriallisesti arvokas. Ylitalo: Maakuntakaavassa suojeltu rakennetun ympäristön kokonaisuus (SR529011). Rakennus on osa harvinaisen hyvin säilynyttä kyläkokonaisuutta.
11	Kirstilä, päärakennuksen pihapiiri	410-1	- Rakennushistoriallinen - Maisemallinen - Maakunnallinen	Maakuntakaavassa suojeltu rakennetun ympäristön kokonaisuus (SR529012). Tila muodostaa vanhan suurtilakokonaisuuden, jonka rakennuksista osa on säilynyt melko alkuperäisessä asussaan. Myös päärakennuskuuluu näihin melko alkuperäisinä säilyneisiin.
12	Inttilä	405-2	- Rakennushistoriallinen	Inttilän talo mainitaan jo

			- Maisemallinen - Paikallinen	1500-luvulla, hyvin säilynyt rakennuskokonaisuus vanhasta talonpoikauskulttuurista.
13	Miekkula	420-1	- Rakennushistoriallinen - Maisemallinen - Paikallinen	Yleiskaavassa alue on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta. Rakennus on hyvässä kunnossa ja edustaa vanhaa maatalous- ja kartanokulttuuria.
14	Jaakkola	407-1	- Rakennushistoriallinen - Historiallinen - Maisemallinen - Paikallinen	Jaakkolan kartano on rakennushistoriallisesti mielenkiintoinen kohde ja maisemallisestikin, sillä sitä ympäröi suuri puisto.
15	Yli-Käkölä, molempien päärakennusten pihapiirit	415-7	- Rakennushistoriallinen - Maisemallinen - Maakunnallinen	Maakuntakaavassa suojeltu rakennetun ympäristön kokonaisuus (SR529013). Rakennukset edustavat talonpoikaistasutusta, niiden alkuperäinen asu on hyvin säilynyt ja ne ovat osa vanhaa kulttuurimaisemakokonaisuutta.
16	Ali-Käkölä, päärakennuksen pihapiiri	415-6	- Rakennushistoriallinen - Maisemallinen - Maakunnallinen	Maakuntakaavassa suojeltu rakennetun ympäristön kokonaisuus (SR529013). Rakennus edustaa hyvin 1700-luvun talonpoikaistorakentamista, se on säilynyt ulkoapäin alkuperäisessä asussaan sekä se kuuluu alueen historialliseen rakennuskantaan, joka on säilynyt yhtenäisenä.
17	Satulinna	430-2	- Rakennushistoriallinen - Maisemallinen - Paikallinen	Ei luettelointiperustetta.
18	Luonnonhelma	430-3	- Rakennushistoriallinen - Maisemallinen - Paikallinen	Ei luettelointiperustetta.
19	Reima, aik. Rauhaniemi	430-37	- Rakennushistoriallinen - Maisemallinen - Paikallinen	Edustaa Naantalin Luonnonmaan 1800-luvun lopulta alkanutta huvilarakentamista ollen ensimmäinen kyseisellä alueella tässä lajissa. Edustaa myös sveitsiläistylistä huvilarakentamista ja kuuluu olennaisena maisemallisesti Naantalin salmen rannalle.
20	Aurinkola	413-1	- Rakennushistoriallinen - Maisemallinen - Paikallinen	Rakennukset kuuluvat Naantalin salmen rantaan syntyneeseen 1920-luvun kesähuvila-asutukseen, joka muualla Luonnonmaalla on vähäistä. Tyypillinen hyvin koristeellinen huvila-

				rakennus.
21	Omamaa	413-9	- Rakennushistoriallinen - Maisemallinen - Paikallinen	Rakennus kuuluu 1910-luvulla syntyneeseen huvila-asutukseen, jota esiintyy Naantalissa vain Naantalin salmen rannalla. Rakennus on tyypillinen koristeellinen huvilarakennus.
22	Kultalahti	413-5	- Rakennushistoriallinen - Maisemallinen - Paikallinen	Rakennus kuuluu Naantalin salmen rannalle 1920-luvulla syntyneeseen huvila-asutukseen ja muodostaa samalla rannalla olevien muiden huviloiden kanssa yhtenäisen kokonaisuuden.
23	Lintikka, päärakennuksen pihapiiri	409-3	- Rakennushistoriallinen - Maisemallinen - Paikallinen	Lintikan torppa mainitaan jo 1785. Rakennukset sopivat maisemallisesti hyvin maastoon.

4 KOHTEET, JOILLA YMPÄRISTÖ SÄILYTETÄÄN

4.1 Valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai seudullisesti arvokkaat rakennetun ympäristön kokonaisuudet

/s-1-merkintä; alue jolla ympäristö säilytetään

Nro kartalla	Kohteen nimi	Kohteen nro /Museovirasto, Suomen rakennuskulttuurin yleisluettelo	Suojeluperuste – rakennushistoriallinen – historiallinen – maisemallinen – valtakunnallinen – maakunnallinen – paikallinen	Kohteen kuvaus
100	Lapilan kartano	417-1	- Rakennushistoriallinen - Maisemallinen - Valtakunnallinen	Valtakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen ympäristö. Maakuntakaavassa suojeltu rakennetun ympäristön kokonaisuus (SR529014). Lapilan säteri sijaitsee samannimisellä, luonnonkauniilla saarella Ruissalon lounaispuolella. Alueen historiallinen rakennuskanta on säilynyt yhtenäisenä ja varsin alkuperäisessä asussaan. Kartanon ympäristö on

				arvokasta kulttuurimaisemaa.
101	Ali-Käkölä, Yli-Käkölä	415-6, 415-7	- Rakennushistoriallinen - Maisemallinen - Maakunnallinen (Yli-Käkölä), paikallinen (Ali-Käkölä)	Maakuntakaavassa suojeltu rakennetun ympäristön kokonaisuus (SR529013). Rakennukset edustavat talonpoikaisasutusta, niiden alkuperäinen asu on hyvin säilynyt ja ne ovat osa vanhaa kulttuurimaisemakokonaisuutta. Ali-Käkölän rakennukset kuuluvat voimassa olevassa yleiskaavassa rakennuslainsäädännön nojalla suojeltavaan alueeseen.
102	Kirstilä	410-1	- Rakennushistoriallinen - Maisemallinen - Maakunnallinen	Maakuntakaavassa suojeltu rakennetun ympäristön kokonaisuus (SR529012). Kirstilän tila muodostaa vanhan suurtalokokonaisuuden, jonka rakennuksista osa on säilynyt melko alkuperäisessä asussaan.
103	Haijaisten Yli- ja Alitalot	401-2 ja 401-10	- Rakennushistoriallinen - Maisemallinen - Maakunnallinen	Maakuntakaavassa suojeltu rakennetun ympäristön kokonaisuus (SR529011). Alitalo: Kaikki kyläkokonaisuuden rakennukset on suojeltu rakennuslainsäädännön nojalla. Harvinaisen hyvin säilynyt kokonaisuus rakennuksia. Jokainen rakennus yksinäänkin on rakennushistoriallisesti arvokas. Edustava kokonaisuus talonpoikaisrakennuksia. Ylitalo: Osa harvinaisen hyvin säilynyttä kyläkokonaisuutta.
104	Saksila	423-5	- Rakennushistoriallinen - Maisemallinen - Maakunnallinen	Maakuntakaavassa suojeltu rakennetun ympäristön kokonaisuus (SR529008). Edustaa yhtenäistä vanhaa kyläasutusmuotoa, joskin suurin osa kylän vanhoista rakennuksista on jo hävinnyt.
105	Keitilän Ylis- ja Alistalo	409-4, 409-1	- Rakennushistoriallinen - Maisemallinen - Maakunnallinen	Maakuntakaavassa suojeltu rakennetun ympäristön kokonaisuus (SR529004).

				Muodostavat miljöökoko- naisuuden Latonpääntien varressa. Alistaloon kuu- luu kaksi asuinrakennusta 1800-luvulta, kivinavetta 1900-luvulta. Ylistalon (Kesälä) päärakennus on valmistunut 1840-luvulla, toinen asuinrakennus ja aitta 1850-luvulla.

4.2 Paikallisesti arvokkaat rakennetun ympäristön kokonaisuudet

/s-2-merkintä; alue jolla ympäristö säilytetään

Nro kartalla	Kohteen nimi	Kohteen nro /Museovirasto, Suomen rakennus- kulttuurin yleisluet- telo	Suojeluperuste – rakennushistoriallinen – historiallinen – maisemallinen – valtakunnallinen – maakunnallinen – paikallinen	Kohteen kuvaus
110	Ukko-Pekan silta	430-1	- Rakennushistoriallinen - Historiallinen - Maisemallinen - Paikallinen	Vuonna 1934 valmistunut Raumankarin päälle ra- keennettu 211 m pitkä kaksiosainen ja – aukkoinen teräsbetonisil- ta. Viereen rakennettiin uusi silta vuosina 1985- 86, jolloin vanha silta jäi kevyen liikenteen käyt- töön. Silta edustaa 1930- luvun sillanrakennustek- niikkaa ja kohde on myös maisemallisesti ja histori- allisesti arvokas.
111	Kunnainen	414-2	- Rakennushistoriallinen - Paikallinen	Persoonallisia viikinkiai- heisiä tyylikelementtejä kantava L:n muotoinen päärakennus mahdolini- sesti 1850-luvulta, toinen puoli uudempi, ehkä 1880-luvulta. Rakennuk- set edustavat vanhaa maalaistalon miljöökoko- naisuutta.
112	Isokylä	406-2	- Rakennushistoriallinen - Historiallinen - Maisemallinen	Maakuntakaavassa suo- jeltu rakennetun ympäris- tön kokonaisuus (SR529010).

			- Paikallinen (Turun maakuntamuseon 20.5.2008 antaman lausunnon mukaan kohde ei enää täytä maakunnallisen kohteen arvokriteereitä.)	Vanha rälssisäteri, jonka päärakennuksen kellari on rakennettu 1400-luvulla. Itse rakennusrunko on oletettavasti pääosin 1800-luvun puolelta. Luhtirakennus kauempana pihapiiristä. Viljamakasiini vuodelta 1818 ja kivinavetta 1800-luvun alusta.
113	Isotalo	430-38	- Rakennushistoriallinen - Paikallinen	Viialan kylän kantatalo, jonka päärakennus on 1800-luvulta ja korjattu palvelutiloiksi. Vanha luhtiaitta 1800-luvulta. Vanha kivinavetta osin uudelleen rakennettu ja muutettu päiväkodiksi. Edustaa talonpoikaista rakennuskulttuuria Luonnonmaalla.
114	Herttula	402-3	- Rakennushistoriallinen - Maisemallinen - Paikallinen	Herttulan kartanomaisen päärakennuksen vanhin osa on 1700-luvun lopulta. Nykyinen klassistinen ulkoasu on 1920-luvulta, jolloin rakennus muutettiin kesäasunnoksi. Venevaja rannassa on osittain 1700-luvulta. Rakennukset ja pihapiiri hyvin säilyneet.
115	Inttilä	405-2	- Rakennushistoriallinen - Maisemallinen - Paikallinen	Hyvin säilynyt yhtenäinen talonpoikainen rakennuskokonaisuus viljelysaukean keskellä. Päärakennus valmistunut vuonna 1868, mutta sitä on useaan otteeseen muutettu.
116	Miekkula	420-1	- Rakennushistoriallinen - Maisemallinen - Paikallinen	Edustava varsinaissuomalainen maatila. Päärakennus 1700-luvulta, korjattu 1952. Eteläpäädyssä ollut torni purettu 1950-luvulla. Ulkonäköä nykyaikaistettu vuonna 1988.
117	Jaakkola	407-1	- Rakennushistoriallinen - Historiallinen - Maisemallinen - Paikallinen	Jaakkolan kartano on rakennushistoriallisesti mielenkiintoinen kohde. Aittarakennus 1800-luvulta. Kartanoon kuuluu suuri puisto hedelmäpuineen ja laajoine nurmikenttineen.
118	Viialan kylän ranta	430	- Rakennushistoriallinen - Paikallinen	Viialan kylän osa sijoittuu entisen lossirannan ja laivatelakan ympärille. Alueella on säilynyt useita jyrkähköön rinteeseen sijoittuvia pieniä asuinrakennuksia. Maisemallisesti hallitsevalle paikalle

				sijoittuu 1900-luvun alun huvilarakennuksia. Yksittäisistä rakennuksista mainittakoon Satulinna vuodelta 1919 ja Luonnonhelma vuodelta 1930.
119	Kultarannan ja Ukko-Pekan sillan väliset huvilat	413 (Kultarannan kylä) 413-1 Aurinkola 413-5 Kultalahti 413-9 Omamaa	- Rakennushistoriallinen - Historiallinen - Maisemallinen - Paikallinen	Alueelle sijoittuu Luonnonmaan vanhin huvila sekä useita muita rakennuskulttuurikohteita, mm. Reima, Aurinkola, Omamaa ja Kultalahti.

5 ESIHISTORIALLISET KOHTEET

Luettelo muinaismuistolain nojalla suojelluista kohteista, jotka on kaavassa osoitettu sm-merkinnällä. Luettelossa on mukana myös sellaisia kohteita, joiden muinaisjäännösluonne on epävarma.

Nro kartalla	Kohteen nimi	Suojeluperuste	Kohteen kuvaus
1	Matalahti	Muinaismuistolaki (295/1963)	Varhaismetallikautisia hautaröykkiötä 4 kpl noin 100 m laajuisella alueella metsäisellä kalliokukkulalla Matalahden etelärannalla.
2	Käköläntie	Muinaismuistolaki (295/1963)	Ajoitukseltaan ja merkitykseltään epäselvä kiviröykkiö kallioisen mäen rinteessä, pellon reunassa.
3	Isokylä 2	Muinaismuistolaki (295/1963)	Mahdollinen kulttipaikka. Siirtolohkareen kyljessä yksi kuppi. Paikka kallioharjanteen etelärinnettä.
4	Isokylä	Muinaismuistolaki (295/1963)	Ajoitukseltaan ja merkitykseltään epäselvä kiviröykkiö kalliokukkulan etelärinteellä, Isokylän talon N-pohjoispuolella.
5	Isokylä 1	Muinaismuistolaki (295/1963)	Ajoitukseltaan ja merkitykseltään epäselvä kiviröykkiö kallioisen mäen etelärinteellä.
6	Isokylä 3	Muinaismuistolaki (295/1963)	Neljä ajoitukseltaan ja merkitykseltään epäselvää kiviröykkiötä metsämäen länsirinteessä ja –reunalla.
7	Linnavuori	Muinaismuistolaki (295/1963)	Mahdollinen linnavuori tai vartiointipaikka Viialanjärven etelärannalla.